

Työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelma

Pohjois-Karjalan työllisyysalue

Sisältö

1.	Järjestämissuunnitelma, työllisyysalueen tehtävät ja toiminnan tavoitteet	3
2.	Työllisyysalueen hallinto	4
2.1.	Vastuukunta ja yhteinen toimielin	4
2.2.	Organisoituminen	4
2.3.	Sopimukset	5
2.4.	Henkilöstö	5

3.	Taloudelliset voimavarat ja kustannusten jakautuminen	7
4.	Palvelujen toteuttaminen	7
4.1.	Toimi- ja palvelupisteet sekä kasvokkaist lähipalvelut	7
4.2.	Sähköiset palvelut	8
4.3.	Asiakasosallisuus	8
5.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	8
5.1.	Työnhakija-asiakkaan palvelut.....	8
5.2.	Työnantaja-asiakkaan palvelut	9
5.3.	Työnhakijan erityispalvelut	9
5.3.1	Nuorten monialainen yhteispalvelu	9
5.3.2	Työllisyyttä edistävä monialaisen tuen yhteistoimintamalli	9
5.3.3	Kotouttamispalvelut	11
5.4.	Palvelut erityis- ja rakennemuutostilanteissa	11
6.	Tukipalvelut	11
7.	Maakunnallinen työllisyyden ekosysteemi	12
7.1.	Ekosysteemi yhteistyörakenteena	12
7.2.	Kuntien palvelutuotanto	12
7.3.	Kumppanuudet	12
7.4.	Kehittämishankkeet	13
7.5.	Ostopalvelut	13

1. Järjestämissuunnitelma, työllisyysalueen tehtävät ja toiminnan tavoitteet

Pohjois-Karjalan kuntien muodostama työllisyysalue vastaanottaa kunnalle 1.1.2025 siirtyvien julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämisvastuun. Tämä järjestämissuunnitelma on lakisääteinen suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämiseksi, mikä toimitetaan TEM:lle järjestämisvastuusopimuksen yhteydessä. Järjestämissuunnitelma ohjaa ensimmäistä työllisyysalueen palvelusuunnitelman ja talousarvion laatimista sekä tukee siirtymän käytännön järjestelyjä. Työllisyysalueen ensimmäinen palvelusuunnitelma laaditaan ja tarkennetaan järjestämissuunnitelman pohjalta sekä hyväksytään ennen TE-palvelujen varsinaista siirtymää 1.1.2025.

Pohjois-Karjalan työllisyysalueen vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki. Siirron myötä Pohjois-Karjalan työllisyysalue vastaa noin 20 000 asiakkaan lakisääteisistä työllisyyspalveluista toimien palveluista vastaavana työvoimaviranomaisena. Työllisyysalueen keskeisenä tehtävänä on työnhakijoiden palveluprosessin järjestäminen ja työttömyysturvan käsittely. Työllisyysalue järjestää lakisääteisiä työnvälityspalveluja, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja, valmennusta, työvoimakoulutusta ja muutosturvakoulutusta. Julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, koulutus- ja työkokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset. Työllisyysalueen tehtäviin kuuluvat myös julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät sekä julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksatustehtävät.

Työllisyysalueen toiminnan tavoitteena on Pohjois-Karjalan elinvoiman ja työllisyyden edistäminen, työttömyyden laskeminen erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien osalta, maahanmuuttajien työllistymisen parantaminen sekä työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon tehostaminen. Työllisyysalueen palveluilla pyritään edistämään työnhakijoiden nopeaa työllistymistä, parantamaan työvoiman saatavuutta ja lisäämään työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Työllisyysalueen toiminta kiinnittyy osaksi laajempaa työllisyyden ekosysteemiä, joka yhdistää eri toimijoiden palvelut ja prosessit maakunnallisesti toimivaksi sekä asiakaslähtöiseksi kokonaisuudeksi.

2. Työllisyysalueen hallinto

2.1. Vastuukunta ja yhteinen toimielin

Työllisyysalueen kuntalain 8 §:n mukaisena vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki, joka vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Työllisyysalueen vastuukunnan Joensuun kaupungin organisaatioon perustetaan työllisyysalueen yhteinen toimielin Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunta. Lautakunta muodostuu kuntien poliittisista luottamushenkilöistä ja se sijoittuu Joensuun kaupunginhallituksen alaisuuteen. Työllisyysalueen lautakunnan tehtävänä on vastata työllisyysalueen lakisääteisten palvelujen suunnitelmallisesta toteuttamisesta, toiminnan resurssoinnista ja sen seurannasta. Lautakunnan toiminta pohjautuu vuosittain hyväksyttävään työllisyysalueen palvelusuunnitelmaan ja talousarvioon. Palvelusuunnitelma ja talousarvio laaditaan vastuukunnan vuosikellon mukaisesti. Talousarvion ja palvelusuunnitelman hyväksyy vastuukunnan valtuusto työllisyysalueen lautakunnan ja vastuukunnan hallituksen esityksestä. Talousarvio ja palvelusuunnitelma valmistellaan yhteistyössä kuntien viranhaltijaryhmän kanssa ja ne käyvät lausuntokierroksella kunnissa ennen hyväksymistä vastuukunnan valtuustossa.

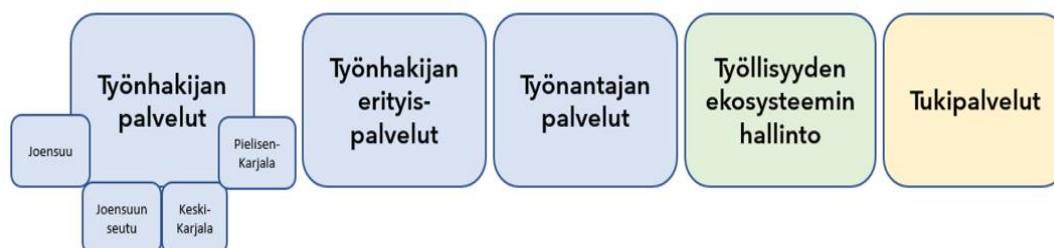
Työllisyysalueen lautakunnassa on 15 jäsentä. Lautakunnan jäsenet ovat kuntien poliittisia luottamushenkilöitä. Vastuukunta Joensuulla on kolme jäsentä, joista jokaisella on neljä ääntä. Muilla kunnilla on lautakunnassa yksi jäsen ja yksi ääni jäsentä kohden. Lautakunnan puheenjohtajaksi valitaan Joensuun kaupungin edustaja. Varapuheenjohtajaksi valitaan muiden kuntien esittämä edustaja.

2.2. Organisoituminen

Työllisyysalueen hallinto organisoidaan Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti työllisyysalueen palvelusuunnitelma huomioiden. Työllisyysalueen lautakunnan esittelijänä toimii työllisyysalueen johtava viranhaltija. Työllisyysalueen operatiivisesta toiminnasta vastaa johtotiimi, johon kuuluu työllisyysalueen johtava viranhaltija, palvelualueista vastaavat viranhaltijat sekä edustus työllisyyden ekosysteemin hallinnosta sekä tukipalveluista. Työllisyysalueeseen kuuluvia kuntia kuullaan ja osallistetaan säännöllisesti asiakaslähtöisten palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen paikallinen näkökulma sekä kuntien oma palvelutuotanto huomioiden.

Työllisyysalueen asiakaspalvelut järjestetään työnhakijan, työnhakijan erityispalvelujen sekä työnantajan palveluissa. Työnhakijan palvelut jaetaan Joensuun, Joensuun seudun, Keski-Karjalan ja Pielisen Karjalan palvelualueisiin. Asiakaspalvelujen lisäksi työllisyysalue vastaa työllisyyden ekosysteemin hallinnoinnista sekä tukipalveluista. Työllisyyspalvelujen tukipalvelut, kuten ICT-, henkilöstö- ja taloushallintoon liittyvät palvelut, toteutetaan ensisijaisesti Joensuun kaupungin käytäntöjen mukaisesti joko kaupungin sisäisenä toimintana tai ostopalveluina. Tukipalveluita toteutetaan myös työllisyysalueen sisäisesti, mikäli ne vaativat substanssituntemusta ja läsnäoloa lähellä palvelualueita.

Palvelujen organisoituminen

Työnhakijan palvelualueet	Palvelualueen kunnat
Joensuu	Joensuu
Joensuun seutu	Ilomantsi, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi, Heinävesi
Keski-Karjala	Kitee, Rääkkylä, Tohmajärvi
Pielisen Karjala	Juuka, Lieksa, Nurmes

Työllisyysalueen palvelujen järjestämismalli perustuu Joensuun seudun kuntakokeilun toimintamalliin, jossa kunnilla on merkittävä rooli paikallisen palvelukokonaisuuden koordinoinnissa. Työllisyysalue sijoittaa toimipisteisiin viranomaistyötä tekevää henkilöstöä toteuttamaan lähipalvelua sekä luo väylät lakisääteisten palvelujen toteutumiseksi. Kunta resursoi ja järjestää muita työllisyyttä edistäviä palveluita sekä yhteensovittaa viranomaispalvelut ja muun palvelutarjonnan paikalliset tarpeet huomioiden. Työllisyyden ekosysteemi tukee kuntia sovittamaan maakunnallisia työllisyyttä edistäviä palveluita paikalliselle tasolle.

Työllisyysalue voi delegoida palvelutuotantoa kuntiin kuntalain 54§ mukaisesti. Esimerkiksi lakisääteiset täydentävät työhakukeskustelut voivat olla palvelua, josta työllisyysalue ja kunta sopivat keskenään. Kuntien rooli palvelukokonaisuudessa ja tehtävät lakisääteisen palvelun järjestämisessä tarkennetaan palvelusuunnitelmassa ja niistä sovitaan tarvittaessa erikseen. Kunnilla tulee olla riittävä resurssi palvelujen toteuttamiseen.

2.3. Sopimukset

Työllisyysalueen toiminta perustuu Pohjois-Karjalan kuntien väliseen järjestämisvastuusopimukseen, jossa sovitaan laissa työvoimapalvelujen järjestämisestä (380/2023) tarkoitettujen julkisten työvoimapalvelujen järjestämisestä Pohjois-Karjalan kunnissa. Sopimuksessa määritetään Pohjois-Karjalan työllisyysalueen hallinto, talous, henkilöstö, toimitilat ja välineistö sekä sovitaan palvelukokonaisuudesta ja sen kehittämisestä.

Järjestämisvastuusopimuksen lisäksi työllisyysalueen toimintaa ohjaa kuntien ja verkostokumppaneiden välinen yhteistyösopimus Pohjois-Karjalan työllisyyden ekosysteemistä. Ekosysteemi on yhteistyörakenne, joka yhteensovittaa eri toimijoiden palveluita asiakaslähtöisesti sekä kehittää maakunnallista työllisyyttä edistävää toimintaa.

Työllisyysalueen tekemien hankintojen valmistelusta ja sopimuksista vastaa Pohjois-Karjalan hankintatoimi.

Monialaisen tuen yhteistoimintamallia sekä nuorten monialaista yhteispalvelua ohjaa työllisyysalueen, kuntien, hyvinvointialueen ja Kelan yhteistyösopimus. Monialaisen tuen yhteistoimintamallilla ja nuorten monialaisella yhteispalvelulla on sopimustoimijoiden muodostama yhteinen johtoryhmä.

Työllisyysalueella on mahdollisuus tehdä erillisiä sopimuksia muiden työllisyysalueiden kanssa esimerkiksi äkillisissä rakennemuutostilanteissa.

2.4. Henkilöstö

Henkilöstö siirtyy vastuukunta Joensuun kaupungin palvelukseen liikkeenluovutuksella. Henkilöstöhallinnossa noudatetaan vastuukunnan henkilöstöpolitiikkaa ja työllisyysalueen palvelusuunnitelmaa. Henkilöstön toimipisteet määritellään työllisyysalueen palvelusuunnitelmassa ja ne tarkentuvat liikkeenluovutukseen liittyvissä muutosneuvotteluissa. Henkilöstö jakaantuu Joensuun, Joensuun seudun, Keski-Karjalan sekä Pielisen Karjalan alueellisiin toimipisteisiin. Henkilöstön sijoituspaikka määritellään vuosittain palvelusuunnitelman tarkistamisen yhteydessä. Pääsääntöisesti henkilöstöllä on matkustusvalmius työllisyysalueen kuntien kaikkiin palvelupisteisiin.

TE-toimistosta, ELY-keskuksesta ja KEHA-keskuksesta siirtyvä henkilöstö jakaantuu palvelualueille sekä työllisyyden ekosysteemin hallinnointiin, tukipalveluihin ja Pohjois-Karjalan hankintatoimeen. Henkilöstöstä noin 60 % työskentelee työnhakijan palveluissa, 15 % työnhakijan erityispalveluissa sekä 25 % työnantaja-, hallinto- ja tukipalveluissa. Siirtyvän henkilöstön kokonaismäärä on noin 150 htv. Henkilöresurssin jakoperusteena työnhakijan palvelualueille toimii alueen työikäisten, laajan työttömyyden ja vieraskielisten määrä suhteutettuna Joensuun, Joensuun seudun, Keski-Karjalan ja Pielisen Karjalan kuntiin. Henkilöstön sijoittuminen palvelualueille tapahtuu tulevan valtionosuuden jakoperusteella.

Työllisyysalueen henkilöstön tehtäviä sovitetaan yhteen kunkin sopijapuolena olevan kunnan muun työllisyyttä edistävän palvelutarjonnan kanssa. Kunta toimii kuntaan sijoittuvan työllisyysalueen henkilöstön työn koordinoijana ja lähityönjohtajana yhteistyössä henkilöstön työnantajana toimivan vastuukunnan kanssa.

Henkilöstön asema työllisyysalueella määräytyy kunnallisen alan yhteistoimintalainsäädännön, työsuojelun yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Työllisyysalueella hyödynnetään aktiivisesti henkilöstön osaamista asiakaslähtöisten palvelujen suunnittelussa sekä oman työn kehittämisessä.

3. Taloudelliset voimavarat ja kustannusten jakautuminen

Työllisyysalueen muodostavat kunnat vastaavat lakisääteisten TE-palvelujen hoitamisesta aiheutuvista kustannuksista järjestämisvastuusopimuksessa sovitun kustannustenjaon mukaisesti. TE-toimiston, ELY-keskuksen ja KEHA-keskuksen Pohjois-Karjalan alueen kokonaisresurssit toimintaan ovat olleet noin 21,7 miljoonaa euroa vuositasolla. Vuoden 2025 kunnille siirtyvä valtionosuus on noin 17,4 miljoonaa euroa eli toimintaresurssi vähenee noin 20 %.

Kustannukset jaetaan työllisyysalueelle työnhakija-asiakkaiden palvelualueiden: Joensuu, Joensuun seutu, Keski-Karjala ja Pielisen Karjala kustannuksiin sekä yhteisiin kustannuksiin. Työllisyysalueen yhteiset kustannukset muodostuvat työnantajapalveluiden, työnhakijan erityispalveluiden, työllisyyden ekosysteemin hallinnoinnin sekä työllisyyspalvelujen tukipalveluiden kustannuksista.

Asiakkaille tarjottavien työllisyyttä edistävien ostopalveluiden sekä palkkatukien ja starttirahojen osalta suorat kustannukset jaetaan aiheuttamisperusteisesti kunnittain ja ne laskutetaan toteuman perusteella.

Muut työllisyysalueen kustannukset jaetaan kunnille siirtyvien TE-palvelujen järjestämiseksi osoitetun valtionosuuskriteerien (47,2 % 18–65-vuotiaiden määrä, 47,2 % laajan työttömyyden määrä, 5,6 % vieraskielisten määrä) mukaisessa suhteessa.

Prosenttiosuudet tarkistetaan vuosittaisen talousarvion laatimisen yhteydessä uusimman käytettävissä olevan tiedon mukaisesti.

Kustannustenjaossa siirrytään myöhemmin aiheuttamisperusteiseen kustannustenjakomalliin. Aiheuttamisperusteinen malli edellyttää palveluiden tuotteistamista, aikataulun vuoksi kustannuksia ei voida jakaa sen mukaisesti heti työllisyysalueiden toiminnan käynnistyessä. Aiheuttamisperusteinen kustannustenjakomalli on tarkoitus ottaa käyttöön viimeistään kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen.

Joensuun kaupunki vastaa työllisyysalueen kirjanpidosta ja talouden hoidosta.

Työllisyysalueen talousarvio laaditaan talousarviovuotta edeltävänä vuotena vastuukunnan talousarvion vuosikellon ja periaatteiden mukaisesti. Talousarvio lähetetään kaikille kunnille lausunnoille ennen talousarvion hyväksymistä. Talouden, toiminnan vaikuttavuuden sekä tehokkuuden seuranta ja mittarointi määritellään palvelusuunnitelmassa.

Työllisyysalueen kustannuksiin sisältyy vain siirtyvistä lakisääteisistä palveluista ja niiden järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Kunnat vastaavat itse muista työllistämistoimenpiteiden (ei-lakisääteinen) kustannuksista sekä kunnan työttömyysturvavastuusta eli työttömyysetuksien rahoituksesta, joka uudistuksen myötä laajenee kuntien osalta.

4. Palvelujen toteuttaminen

4.1. Toimi- ja palvelupisteet sekä kasvokkaiset lähipalvelut

Työllisyysalueen päätoimipiste sijaitsee Joensuussa. Työllisyysalue tarjoaa työnhakijan viranomaispalveluita lähipalveluina jokaisen työllisyysalueen 13 kunnan palvelupisteessä siten, kun voimassa oleva lainsäädäntö sitä edellyttää. Työnhakijoiden palveluissa henkilöstö jakaantuu Joensuun, Joensuun seudun, Keski-Karjalan ja Pielisen Karjalan palvelualueisiin. Työnhakijoiden lähipalveluita koordinoidaan seutukunnittain. Henkilöstön sijoittumista tarkastetaan vuosittain laadittavassa työllisyysalueen palvelusuunnitelmassa.

Työllisyysalueen asiakas voi asioida tarpeensa mukaisesti myös kotikuntansa ulkopuolisessa palvelupisteessä. Kotikunnan ulkopuolisia palvelupisteitä käyttävien asiakkaiden määrää seurataan ja asiakaspalvelun resursseja suunnataan todellisen käytön mukaisesti palvelusuunnitelman tarkistuksen yhteydessä. Kuntakohtaisten, monitoimijaisten ja -kanavaisten palvelupisteiden kehittämiseksi

haetaan erillistä ESR-hankerahoitusta. Hankkeen tuella jokainen kunta kehittää omien tarpeidensa mukaisen työllisyyttä edistävän palvelukokonaisuuden, johon työllisyysalueen järjestämät viranomaispalvelut nivoutuvat yhteen. Palvelupisteen toimitiloista ja työvälineistä viranomaistoiminnassa tarvittavaa ICT-välineistöä lukuun ottamatta vastaa kunta.

Työnhakijan lakisääteisen asiakaspalvelumallin mukaan alkuhaastattelu on järjestettävä pääsääntöisesti kasvokkain. Alkuhaastattelun toteuttaa asiakkaan vastuuvirkailija ja se voidaan järjestää asiakkaan kotikunnassa, työllisyysalueen muussa kunnassa tai erikseen sovitusti etäyhteyksin. Työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut voidaan järjestää asiakkaan palvelutarpeen mukaan ja asiakkaan toiveita kuunnellen joko kasvokkain, puhelimitse tai videoyhteydellä. Työllisyysalueen kunnat järjestävät asianmukaiset tilat ja muut olosuhteet ajanvarauksella toteutettavien alkuhaastatteluiden toteuttamiseen. Asiakaspalvelumalliin sisältyvättömiä erityispalveluita kuten uraohjausta voidaan tarvittaessa järjestää kasvokkaisena lähipalveluna siten, että työntekijä liikkuu paikan päälle asiakkaan kotikuntaan. Kasvokkaisena lähipalveluina toteutettavia erityispalveluita voidaan tarjota resurssitilanne huomioiden.

Työnantajan lakisääteisiä palveluita on mahdollista tarjota kasvokkaisena lähipalveluina käytävissä olevat resurssit huomioiden. Työllisyyden ekosysteemin kehittämistoiminnan myötä työnantajan lakisääteisiä palveluita pyritään kokoamaan monikanavaisiin palvelupisteisiin yhdessä muiden toimijoiden tuottamien työnantajien palvelujen kanssa.

4.2. Sähköiset palvelut

Työllisyysalueen keskeisin sähköinen palvelualusta on valtakunnallinen Työmarkkinatori. Työmarkkinatori-sivustolla voivat asioida sekä työnhakija- että työnantaja-asiakkaat. Työnhakija voi esimerkiksi ilmoittautua työnhakijaksi, ilmoittaa muutoksesta työtilanteessa, hyväksyä tai päivittää suunnitelman, tarkistaa omat tietonsa, hakea työvoimakoulutukseen ja valmennukseen tai hakea starttirahaa. Työnantaja puolestaan voi esimerkiksi ilmoittaa avoimesta työpaikasta tai työkoikeilumahdollisuudesta, hakea palkkatukea ja tehdä palkkatuen maksatushakemuksen.

Työmarkkinatorin lisäksi asiakaspalvelussa käytetään työllisyyden ekosysteemin sekä kuntien ylläpitämiä sähköisiä palveluita ja verkkoalustoja. Keskeisin sähköinen palvelualusta on PAVE-palveluverkosto, joka kokoaa yhteen eri toimijoiden työllisyyttä edistävät palvelut sekä asiakkaiden että työllisyysalueen henkilöstön hyödynnettäväksi. Verkkopalveluita kehitetään ekosysteemin hankkeiden kautta siten, että esimerkiksi erityispalvelujen saatavuus paranee koko maakunnan laajuisesti.

4.3. Asiakasosallisuus

Työllisyysalueen työnhakija- ja työnantaja-asiakkailta kerätään säännöllisesti palautetta palvelujen toimivuudesta ja vaikuttavuudesta. Palautetta on mahdollista antaa monikanavaisesti, ja sitä hyödynnetään palvelujen kehittämisessä. Kirjallisen ja suullisen palautteen antamisen lisäksi asiakkaat voivat osallistua palvelujen kehittämiseen erilaisten menetelmien, kuten palvelumuotoilutyöpajojen, avulla.

5. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

5.1. Työnhakija-asiakkaan palvelut

Työnhakijan palveluprosessi hoidetaan Joensuun, muun maakunnan tai työnhakijan erityispalvelujen palvelualueilla lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti. Asiakkaan palveluprosessi sisältää alkuhaastattelun, palvelutarpeen arvioinnin, työnhakijan informoinnin, ohjauksen ja neuvonnan, suunnitelmien laatimisen ja päivittämisen, työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut, ohjauksen palveluihin, työnvälittämisen, työttömyysturva-asioiden hoitamisen ja palveluihin liittyvien päätösten tekemisen.

Työnhakijalle järjestettäviä palveluita ovat tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut, ammatinvalinta- ja uraohjaus, valmennus, työvoima- ja muutosturvakoulutus, alkavan yrittäjän neuvonta, Eures, kotopalvelut, työttömyysturvaneuvonta, asiantuntija-arvioinnit, koulutus- ja työkokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu, palkkatukityö sekä henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset esim. starttiraha ja kulukorvaus. Palveluita tarjotaan monikanavaisesti hyödyntäen sekä kasvokkaisia kohtaamisia että sähköisiä palvelukanavia.

5.2. Työnantaja-asiakkaan palvelut

Työnantajan viranomaispalvelut muodostavat työllisyysalueelle oman palvelukokonaisuutensa. Palveluita tarjotaan sähköisesti, puhelimitse sekä resurssien mukaan myös kuntiin jalkautettavina lähipalveluina. Työllisyysalueen työnantaja-asiakkaalle suunnattuja viranomaispalveluita sovitetaan yhteen muiden toimijoiden, kuten kuntien kehitysyhtiöiden, tuottamien työnantajapalvelujen kanssa monikanavaisesti ja asiakkaalle helposti saavutettavaksi kokonaisuudeksi. Kehittämisen resurssiksi haetaan kehitysyhtiöiden ja kuntien yhteistä Yrityspalvelukeskus-hanketta.

Työnantajille ja yrittäjille tarjottavia lakisääteisiä palveluita ovat tieto- ja neuvontapalvelut, työnvälitys, työvoimakoulutus sekä muutosturva. Lisäksi työnantajalle maksetaan tukia ja korvauksia, kuten palkkatukea, starttirahaa, työolosuhteiden järjestelytukea sekä 55 v. täyttäneiden työllistämistukea. Lisäksi työnantaja-asiakkaan palveluissa edistetään työnantajien valmiuksia työllistää eri taustoista tulevia työnhakijoita, kuten maahanmuuttajia ja osatyökykyisiä.

5.3. Työnhakijan erityispalvelut

5.3.1 Nuorten monialainen yhteispalvelu

Nuorten monialainen yhteispalvelu on nykyisen Ohjaamo-toiminnan kaltaista palvelua, joka on nuorten helposti saavutettavissa. Ohjaamot ovat alle 30-vuotiaille tarkoitettuja palvelupisteitä, joissa tarjotaan maksutonta ohjausta, tukea ja neuvontaa työn ja koulutuksen pohdintaan sekä arjen kysymyksiin. Nuorelle tarjottava tuki on tarvittaessa monialaista, jolloin nuorta voi olla tukemassa useampi eri alan ammattilainen. Nuorten monialainen yhteispalvelu tulee järjestää kaikissa kunnissa 1.1.2025 alkaen (laki työllisyyden monialaisesta edistämisestä 381/2023).

Joensuun kaupunki hakee yhteistyössä maakunnan kuntien kanssa rahoitusta TNO Pohjois-Karjala -hankkeelle (1.1.2024-31.12.2026), jonka tavoitteena on kehittää Pohjois-Karjalan alueen työllisyyden kynnyksetön tieto-, neuvonta- ja ohjaustyön asiakaspalvelupiste –malli, joka pitää sisällään sekä fyysisiä palvelupisteitä että sähköisiä työkaluja. Hankkeessa kehitettävien TNO- palvelupisteiden kautta tavoitetaan nuoria koko Pohjois-Karjalan alueella hyvin ja tarjotaan nuoren omien tarpeiden mukaista tietoa, neuvontaa ja ohjausta. TNO-palvelupistetoiminta juurrutetaan hanketyön ja TE24-siirtymän aikana kuntien palvelupistetoiminnaksi. TNO –hankkeen aikana muodostetaan jokaiselle palvelupisteelle kunnan nuorten tarvitsema palvelusisältö. Monialaisen tuen yhteispalvelussa tarjotaan nuorille osaamista palvelutarpeen arvioinnissa ja palveluohjauksessa, osaamisen kehittämisessä ja koulutusmahdollisuuksissa, urasuunnittelussa ja työnhaussa, elämän- ja arjenhallinnassa, fyysisessä ja psyykkisessä hyvinvoinnissa, osallisuuden tukemisessa sekä toimeentulossa ja asumisessa.

5.3.2 Työllisyyttä edistävä monialaisen tuen yhteistoimintamalli

Monialaisen tuen yhteistoimintamalli sovittaa yhteen työvoimapalveluita, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita sekä kuntoutuspalveluita työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen ja Kansaneläkelaitoksen toimesta. Toimintamallin tavoitteena on auttaa pitkäaikaistyötöntä pääsemään työmarkkinoille tai muihin palvelutarpeen mukaisiin palveluihin sekä edistää asiakkaan työkykyisyyttä ja työllistymistä yksilöllisesti. Työllisyyttä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin lainsäädäntö muuttuu nykyisestä 1.1.2025. Palvelun asiakaskriteerit muuttuvat niin, että asiakkaan työttömyyden kesto ei ole enää kriteerinä. Tämä tarkoittaa monialaisen palvelun asiakasmäärien kasvamista.

Monialainen palvelu on yksi henkilöasiakkaan lakisääteisistä lähipalveluista. Asiakas ohjataan monialaisen palveluun asiakkaaksi aina, jos hän tarvitsee osaamisen ja työllistymisen tukemiseksi sekä työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseksi intensiivistä ja pitkäkestoista useamman viranomaisen yhteensovittettua tukea. Monilaisten asiakkaiden palveluprosessiin kuuluu usein tiiviisti myös muita palveluita kuten kuntien työkykykoordinaattoreiden palvelut, työ- ja toimintakyvyn arviointi, ammatillisen kuntoutuksen palvelut, kuntouttava työtoiminta, työpajat sekä työkyvyn tuen tiimit.

Työkyvyn tuen tiimit sijoittuvat osaksi monialaisen yhteistoimintamallin palvelukokonaisuutta. Tiimin palveluihin voi ohjautua työnhakija-asiakkaita myös muista palveluista. Työkyvyn tuen tiimiin jäsenenä toimivat TE-palvelujen virkailija, työttömien terveydenhoitaja, KELA:n työkykyneuvoja, sekä sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja. Tarvittaessa tiimiin voidaan kutsua myös kunnan työllisyyspalvelujen työkykykoordinaattori, psykiatrinen sairaanhoitaja, psykologi tai lääkäri. Tiimien resurssoinnista sovitaan erikseen eri palveluntarjoajien kesken.

5.3.3 Kotouttamispalvelut

Pohjois-Karjalan väestön kehityksen turvaaminen edellyttää työperäistä maahanmuuttoa. Työllisyysalueen tehtävänä on edesauttaa maahanmuuttajien nopeaa työllistymisestä sekä edistää heidän pysyvää asettautumista maakuntaan. Maahanmuuttaja-asiakkaiden palvelemisen lisäksi työllisyysalueen työnantajapalveluissa edistetään työnantajien valmiuksia työllistää ulkomaalaistaustainen työntekijä.

Työllisyysalue vastaa lain julkisista työvoima- ja yrityspalveluista mukaisesta maahanmuuttajataustaisen työnhakijan alkukartoituksesta sekä kotoutumissuunnitelman laatimisesta. Alkukartoitus voi sisältää esimerkiksi haastattelun, kielitaidon testauksen sekä osaamisen kartoituksen. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan esimerkiksi työnhausta, kotoutumis- ja kielikoulutukseen tai työkokeiluun osallistumisesta. Suunnitelman laatimisessa hyödynnetään muun verkoston palvelutarjontaa ja se sovitetaan yhteen erityisesti kunnan tarjoamien kotouttamispalvelujen ja hyvinvointialueen kanssa. Maahanmuuttajien palvelukokonaisuuden kehittämisestä ja yhteensovittamisesta vastaa maakunnallinen työllisyyden ekosysteemi.

5.3.4. Ammatinvalinta ja uraohjaus

Ammatinvalinta- ja uraohjaus tukee työnhakijaa koulutus- ja uravaihtoehtojen pohtimisessa ja suunnitelmien selkeyttämisessä eri elämänvaiheissa. Palveluun voi sisältyä yksilöllisiä ohjauskeskusteluita, psykologisia testejä, koulutus- ja työkokeiluja sekä itsenäisiä tehtäviä. Työllisyysalueella ammatinvalintaan ja uraohjaukseen liittyviä palveluita tarjotaan psykologien ja uraohjaajien toteuttamana. Palveluita voidaan hankkia myös ostopalveluina. Kaikenikäisten ammatinvalinta ja uraohjauspalvelujen saatavuutta ja sisältöä kehitetään maakunnallisen TNO-hankkeen kautta.

5.4. Palvelut erityis- ja rakennemuutostilanteissa

Työnhakijan työllistymismahdollisuudet sekä työnantajien työvoiman ja palvelujen tarve ovat sidonnaisia taloudelliseen toimintaympäristöön sekä alueen yleiseen työmarkkinatilanteeseen. Kysyntä työllisyysalueen palveluille voi kasvaa äkillisesti, mikäli esimerkiksi alueellisesti merkittävä työnantaja ajautuu konkurssiin tai laajoihin sopeuttamistoimiin ja irtisanoo suuren määrän työntekijöitä. Edellä mainitussa äkillisen rakennemuutoksen tilanteessa työllisyysalueelta edellytetään nopeaa reagointia, kattavia muutosturvapalveluita sekä tiivistä yhteistyötä työnantajan ja muun palveluverkoston, kuten oppilaitosten, kanssa. Mikäli äkillinen rakennemuutos koskettaa maakuntaa laajempaa työssäkäyntialuetta, yhteistyötä palvelujen järjestämiseksi tehdään eri työllisyysalueiden välillä. Työllisyysalueiden välillä voidaan tehdä myös työnvälitykseen yhteistyötä tilanteissa, jossa maakuntaan sijoittuva työnantaja tarvitsee työvoimaa myös alueen ulkopuolelta.

Työnhakijan palveluissa voi ilmetä äkillistä kysynnän kasvua esimerkiksi laajan maahantulon tilanteissa, jolloin alueelle muuttaa runsaasti ulkomaalaistaustaisia työnhakijoita. Tuolloin työllisyysalueelta edellytetään resurssien lisäämistä kotouttamispalveluihin sekä tiivistä yhteistyötä kuntien ja valtion vastaanottopalvelujen kesken. Palveluissa voidaan hyödyntää vuosina 2022–2023 ukrainalaisille tilapäistä suojelua saaville henkilöille kohdennettuja kuntien, TE-toimiston, ELY-keskuksen, Kelan, hyvinvointialueen sekä valtion vastaanottopalvelujen yhteisiä toimintamalleja.

6. Tukipalvelut

Työllisyysalueen tukipalvelut, kuten talous- ja henkilöstöhallinto, järjestetään ensisijaisesti Joensuun kaupungin käytäntöjen mukaisesti joko kaupungin itsensä tuottamana tai ostopalveluna. Työllisyysalueen sisäiset tukipalvelut kohdentuvat sekä lakisääteisten että työllisyyden ekosysteemin palvelujen toteuttamiseen. Tukipalveluihin sisältyvät asiakas- ja taloussihteerien palvelut, asianhallinta, viestintä, tapahtumatuotanto sekä hallinto-, digi- ja maksatusasiantuntijoiden palvelut. Työllisyyspalvelujen tukipalvelut tekevät tarvittaessa yhteistyötä maakunnan kuntien hallinnon kanssa paikallisten työllisyyspalvelujen toteuttamisessa.

7. Maakunnallinen työllisyyden ekosysteemi

7.1. Ekosysteemi yhteistyörakenteena

Pohjois-Karjalan elinvoimaa sekä työnantajien ja työnhakijoiden kohtaantoa edistetään maakunnallisen ekosysteemi-yhteistyön avulla. Ekosysteemi on yhteistyörakenne, joka yhteensovittaa työllisyystoimijoiden resursseja sekä kehittää työllisyystoimintaa maakunnallisesti. Ekosysteemin toiminnan ohjauksesta, hallinnoinnista sekä työllisyystoiminnan tavoitteista määritellään tarkemmin ekosysteemin kumppanuussopimuksessa. Ekosysteemin hallinnoinnista vastaa työllisyysalueen vastuukunta.

Työllisyysalueen tuottamat lakisääteiset työllisyyspalvelut nivoutuvat osaksi Pohjois-Karjalan työllisyyden ekosysteemiä. Työllisyysalueen lisäksi ekosysteemin keskeisimpiä toimijoita ovat alueen kunnat, hyvinvointialue, KELA, oppilaitokset, kuntien kehitysyhtiöt, työnantajien edustajat sekä järjestöt. Ekosysteemin toimijoiden tuottamat palvelut muodostavat asiakaslähtöisen ja resurssitehokkaan kokonaisuuden, mikä edistää työnhakijoiden työllistymistä sekä työnantajien työvoiman saamista.

7.2. Kuntien palvelutuotanto

Kuntien oma työllisyyteen liittyvä palvelutuotanto työllisyysalueen järjestämän ja tuottaman viranomaispalvelun lisäksi on merkittävä lisä paikalliseen palvelutarjontaan edesauttaen saavuttamaan työllisyyden edistämiseen liittyviä tavoitteita. Kuntien tuottamia palveluja voivat olla esim. yksilö- ja työhönvalmennus, osaamista kehittävien koulutus- ja työkokeilupaikkojen tarjoaminen kunnan eri toimialueilla, työpajatoiminta sekä työllisyyttä, yrittäjyyttä ja elinvoimaa edistäviin kehittämishankkeisiin osallistuminen. Kunnat voivat tarjota palveluita sekä omana toimintana että ostopalveluina. Kuntien palvelutarjontaa sovitetaan yhteen työllisyysalueen järjestämän ja tuottaman viranomaispalvelun sekä muun työllisyyden ekosysteemin tuottaman palvelutarjonnan kanssa siten, että toiminta on asiakaslähtöistä ja vaikuttavaa.

Työllisyysalueen kuntien omat työllisyyspalvelut ovat vielä monelta osin jäsentymättömiä ja toteutuvat vaihtelevilla resursseilla. Jäsenkunnista Joensuu, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi ovat ilmoittaneet, että heillä on käytössään kuntien omia työllisyyspalveluita TE-siirtymän jälkeen. Huomioitava on, että työllisyysalueen pienimpien kuntien mahdollisuudet panostaa työllisyyden edistämiseen ovat rajalliset. Näiden kuntien osalta työllisyysalueen toiminta käynnistyy lakisääteisten palveluiden varassa.

7.3. Kumppanuudet

Työnhakijan työllistymismahdollisuudet ja palvelujen tarve arvioidaan työllisyysalueen lakisääteisissä palveluissa työttömäksi ilmoittautumisen myötä. Palvelun ensisijaisena tavoitteena on asiakkaan nopea työllistyminen, missä työllisyysalueen tärkeimpiä ekosysteemikumppaneita ovat työnantajat, heidän edustajansa, kuntien kehitysyhtiöt ja oppilaitokset. Ekosysteemi kokoaa yhteen tiedon Pohjois-Karjalan nykyisistä ja lähitulevaisuuden työmahdollisuuksista. Oppilaitoksissa kehitetään ja tarjotaan työnhakijoiden osaamista lisääviä koulutusta ja palveluita työnantajien tarpeiden mukaisesti.

Mikäli työnhakija tarvitsee osaamisen kehittämistä laajempia palveluita työllistymisensä edistämiseksi merkittävimpiä ekosysteemin palveluntarjoajia ovat hyvinvointialue, Kela, kunnat ja järjestötoimijat. Ekosysteemin avulla palveluita sovitetaan yhteen asiakkaan tarpeen mukaisesti sekä edistetään esimerkiksi asiakkaan työ- ja toimintakykyä kohti avoimia työmarkkinoita.

Työnantaja-asiakkaiden palvelemisessa työllisyysalueen keskeisimpiä yhteistyökumppaneita ekosysteemissä ovat kuntien kehitysyhtiöt, Pohjois-Karjalan ELY-keskus sekä oppilaitokset. Lakisääteisten palvelujen ja etuuksien myöntämisen lisäksi työnantajien kanssa ekosysteemissä

käydään tiivistä vuoropuhelua tulevaisuuden työvoimatarpeiden kartoittamiseksi ja niihin vastaamiseksi.

Työnhakijan ja työnantajalle suunnattuja ekosysteemin tuottamia palveluita pyritään keskittämään yhteisiin, kuntakohtaisiin ja kynnyksettömiin palvelupisteisiin hyödyntämällä esimerkiksi ulkopuolista hankerahoitusta. Tavoitteena on, että asiakas saa tarpeensa mukaiset eri toimijoiden tuottamat palvelut monikanavaisesti toimivasta palvelupisteestä.

7.4. Kehittämishankkeet

Lähtökohtaisesti maakunnallinen työllisyyden ekosysteemi perustaa työllisyyttä edistävän kehittämistoimintansa yhteisille havainnoille kehittämisen tarpeista sekä yhteiselle kehittämistoiminnan suunnittelulle ja toteutukselle. Kehittämisen tueksi voidaan hakea hankerahoitusta eri rahoituslähteistä maakunnallisesti tai alueellisesti yhdistäen ekosysteemin toimijoiden kehittämisosaamista ja resursseja. Merkittävimpiä työllisyystoiminnan rahoittajia ovat ESR ja EAKR-kehittämisrahoitukset, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Pohjois-Karjalan ELY-keskus. Työllisyysalueen perustamisvaihetta tukevia, suunniteltuja hankehakuja ovat TNO-hanke, Yrityspalvelukeskus sekä Järjestötyöllistämisen tuki -hankkeet.

7.5. Ostopalvelut

Työllisyysalue toteuttaa työnhakijan ja työnantajan palveluprosessin pääasiassa omana toimintana. Prosessiin voidaan liittää tarvittavia palveluita myös palveluhankintoina asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Hankittavia palveluita ovat muun muassa kotouttamiskoulutukset, valmennukset ja työvoimakoulutukset. Palveluhankinnat ovat määrärahasidonnaisia ja niiden hankintalainsäädännön mukaisesta toteuttamisesta vastaa Pohjois-Karjalan hankintatoimi. Pohjois-Karjalan hankintatoimen kanssa tehtävästä yhteistyöstä vastaa työllisyyden ekosysteemin hallinto, joka yhteen sovittaa hankittavia palveluita ekosysteemin muun palvelutarjonnan kanssa.